

Andrea Momoitio

KAZETARI AKTIBISTA

PENTSAMENDU FEMINISTA ALDARRI

“Feminismoaren sozializazio politikoa gogoratzen dut armairutik atera nintzen unean hasi zela, agian zertxobait lehenago. *Bolloa* izatearen inguruan erantzunak bilatzen hasi nintzenean topo egin nuen feminismoarekin eta, orduz geroztik, bidelagun izan dut. Gero, *Pikara Magazine* aldizkarian murgildu nintzen ikasketen bigarren urtean. Ordura arte, argi nuen matxismoaren eta heteropatriarkatuaren aurrean non kokatzen nuen nire burua, baina, noski, zorionekoa izan nintzen *Pikara*-n ia neurritan egindako eskola bat aurkitu nuelako. Kazetaria izan nahi nuen txikitatik, ez dut sekula beste aukerarik ikusi. Gogoratzen naiz txikia nintzenean auzoko emakumeak elkarrizketatzen nituela eta gero etxera joaten nintzela solasaldiak Word-era pasatzera”.

“Faxismoak mehatxatzen jarraitzen duelako, ezinbestekoa da Sinsorga”

Kazetaria eta *Lunática* (Aldartetsu) liburuaren (Libros del KO, 2022) idazlea da Andrea Momoitio. Irantzu Varela kazetariarekin batera kultura eta pentsamendu feminista sustatzeko Bilboko Alde Zaharreko Sinsorga kulturunea sortu berri dute.

 SAIOA BALEZTENA PELLO MAUDO HERRERO

Ekainaren 23an zabaldu zituen ateak Bilboko Sinsorga kulturune feministak. Noiz eta nola sortu zen egitasmoa?

Zerbait sortzeko ideia aspaldikoa da. Kontua da *Pikara Magazine*-n egoitzaren pareko eraikinean zuela Irantzu Varelak bere bulegoa. Denborekin argi izan genuen ez zuela zentzurik bi lokalak mantentzeak, eta, zalantzarik gabe, elkarrekin egotea zela onena. Poliki-poliki ideari forma ematen hasi ginen, hainbat lokal ere begiratu genituen, baina ideia bertan behera gelditu zen. Egun batean, Bilboko Plaza Berritik atera nintzenean, eraikina parez pare ikusi nuen eta argi izan nuen han izan behar zuela. Ideia berpiztu zen horrela.

Elkarrizketa batean irakurri nuen zuei joatea gustatuko litzaizuekeen tokia sortu nahi zenutela. Faltan botatzen dituzu Sinsorgaren gisako erreferente eta espazioak?

Ez dut uste falta direnik, aterpe eta babesleku feministak betidanik izan baititugu. Batzuetan klandestinoagoak izan dira, beste batzuetan agerikoagoak, baina beti egon dira Bilbon eta Espainiako Estatuko beste hain-

bat txokotan: Raposa Bartzelonan eta Oveja Negra Madrilen, esate baterako. Egia da normalean espazio txikiagoak izaten direla guk sortu dugun *bilbainada* honekin alderatuta...

Kultura eta pentsamendu feminista sustatzeko espazioa da Sinsorga. Nola kudeatuko duzue eta zer eskaintzen du egitasmoak?

Eraikinak lau solairu ditu eta baikoitzean hainbat eskaintza aurkitu daitezke; *garito* bat, denda bat eta egitasmoak egiteko eta harpidedunentzako espazio ugari. *Garittoa* hiru zerbitzarik eta arduradun batek kudeatzen dute, eguneroko eskaintza bermatzeko. Janaria Sustraiako kooperatibak ekartzen du eta guk eskaintzen dugu lokalean. Denda, oraingoz, Irantzuk eta biok kudeatzen dugu eta bertan aukera dago emakumeek eta irizpide feministak dituzten markek egindako produktuak eskaintzeko. Eta harpidedunentzako gunean, urteko kuota baten truke aukera dago espazio desberdinak erabiltzeko.

Lehen, ezkontza soinekoen denda izan zen eraikina, eta orain, 300 lagun ingururen diru ekarpenei esker, lau solairuko kulturunea

feminista bilakatu duzue. Obraren ardurandunak emakumeak izatea zen zuen erronka. Nolako izan da prozesua?

Nahiko zaila izan da. Batek baino gehiagok abisatu zigun hala izango zela, eta bai, egiaztatu dugu. Auzolanean parte hartu nahi zuten emakumeak aurkitzea ez zaigu bereziki kostatu; zailena izan da legeak eskatzen dituen baldintzetan lan egiteko talde bat aurkitzea. Desesperatzeko modukoa izan da, ez soilik obra bere horretan, prozesu osoa baizik. Hilabete asko pasa genituen geldirik: arkitektoa bere lana egiten ari zen, udalarekin kontaktuan, baina ezin ezer egin. Prozesua nekagarria izan da.

Prozesu honetatik dokumentala ere sortu duzue.

Sinsorgaren proiektuan lanean hasi ginenetik Irantzuk eta biok argi izan genuen, seguruenik biok kazetariak garelako, garrantzitsua zela istorioa azaltzea, kontakizunak sortzea funtsezkoa delako. Al Borde Films-eko lagunekin hitz egin genuen eta hasierako ideia hura nortasun gehiago duen produktu batean bilakatu dute azkenik. Prozesua nolako izan den azaltzeaz haratago doa. Ezin dut gehiegi aurreratu, 2025ean argitaratuko da.

Sinsorga zabalik egon den aste hauetan izango duzue bitxikeria bat baino gehiago kontatzeko, ezta?

Horietako bat dokumentalean azalduko dugu, ikusi beharko duzue! Hala ere, arazo asko izan ditugu lan egitera etorri diren tipo askorekin, ez gaituztelako ongi tratatu: kuestionatu gaituzte, gure arkitektoaren lana zalantzan jarri dute... Tira,

"Arazo asko izan ditugu lan egitera etorri diren tipo askorekin: kuestionatu gaituzte, gure arkitektoaren lana zalantzan jarri dute".

horrek agerian uzten du patriarkatuak eta bere engranajeak ezin hobeto funtzionatzen duela.

Espazioaren ateak zabalik daude edonorentzat, transfoboak eta faxistak salbu. Nola bizi duzu eskuin muturraren gorakadaren testuinguru hau?

Elkarrizketa egiten ari garen egun honetan pegatina bat jarri digute Sinsorgaren atarian. Tira, testuinguru hau erne bizi dugu, jaso ditzakegun erasoei adi, bai fisikoak zein birtualak. Baina, batez ere, Sinsorgaren ateak zabaldu genuenetik

ikusi dugunagatik, babes handia dugula uste osoa daukagu. Eta jakina, gertatzen dena gertatuta ere, irmotasunez erantzungo dugu.

Testuinguru honetan, zergatik dira beharrezkoak Sinsorga bezalako espazioak?

Azken hauteskundearen emaitzarekin denbora pixka bat irabaztea lortu dugun arren, faxismoak mehatxatzen jarraitzen gaituelako eta espazio propioak behar ditugulako, gure pentsamendu feminista sustatzeko, elkarrekin egoteko eta etorriko denari aurre egiteko. ●